

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКИЙ ГІРНИЧО-МЕТАЛУРГІЙНИЙ ІНСТИТУТ

МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
“ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС У ТЕХНІЧНОМУ ВУЗІ:
ПРОБЛЕМИ ТА РІШЕННЯ”

(м. Алчевськ, 15–16 листопада 2001 року)

Алчевськ 2001

Адраничук О.В.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКИЙ ГІРНИЧО-МЕТАЛУРГІЙНИЙ ІНСТИТУТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
"ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС У ТЕХНІЧНОМУ ВУЗІ:
ПРОБЛЕМИ ТА РІШЕННЯ"

(м. Алчевськ, 15–16 листопада 2001 року)

Алчевськ 2001

Редакційна колегія:

В.І. Кузьменко – доц., канд. техн. наук
Ю.О. Рутковський – проф., канд. техн. наук
Ю.Г. Сергієнко – проф., докт. істор. наук
В.В. Патерікіна – доц., канд. філософ. наук
В.М. Данько – доц., канд. техн. наук

Матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції "Виховний процес у технічному вузі: Проблеми та рішення" (Алчевськ, листопад 2001 року) / Ред. кол.: В.І. Кузьменко, Ю.О. Рутковський, Ю.Г. Сергієнко та ін. – Алчевськ: ДГМІ, 2001. – 241 с.

У збірнику представлені тези доповідей, прочитаних на Всеукраїнській науково-методичній конференції "Виховний процес у технічному вузі: проблеми та рішення".

У доповідях висвітлені актуальні проблеми виховної роботи з молоддю, психологічні особливості сучасних студентів, розглянуті питання виховної роботи зі студентами в аудиторний та позааудиторний час.

Видання призначено для узагальнення та обміну досвідом виховної роботи в технічних вузах.

© ДГМІ, 2001

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ВИХОВНОЇ РОБОТИ
З МОЛОДДЮ

Ст. викладач Абрамчук О.В. (Вінницький державний технічний університет)

ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КУРСУ “ДІЛОВЕ УКРАЇНСЬКЕ МОВЛЕННЯ” В СТАНОВЛЕННІ НАЦІОНАЛЬНО СВІДОМОЇ ОСОБИСТОСТІ

Гуманітарні дисципліни у технічному вузі мають неабиякий духовний потенціал. Важливе місце серед гуманітарних дисциплін займає курс “Ділове українське мовлення”. Мета курсу – не лише в допомозі студентам технічних та економічних спеціальностей удосконалити свої знання з української мови, оволодіти стильовими нормами сучасної української мови, опанувати офіційно-діловий стиль мовлення, навчитися свідомо користуватися усіма багатствами літературної мови (лексичними, синтаксичними, стилістичними, фразеологічними та ін.), а й виховувати повагу до мови країни, в якій живуть і навчаються, пошану й бережне ставлення до вікових традицій, історії українського народу, бажання бути корисним своїй країні, віру в майбутнє України.

Важко перебільшити виховний вплив рідної мови на розвиток особистості. Безперечно, що навчально-виховний процес в закладах освіти України повинен відбуватися українською мовою. За словами О.Потебні, чим вищий рівень національної культури, національної мови як першоознаки її існування й створення інтелектуально-духовної атмосфери, тим вищий рівень свідомості нації, держави. Обов’язок інтелігентної людини, а надто людини з високою освітою – володіти українським словом у різних комунікативних сферах. Освічені люди повинні на належному рівні вміти практично користу-

ватися рідною мовою, орієнтуватися в мовленнєвому процесі, не відчувати мовленнєвого дискомфорту.

Пам’ятаючи, що культура мови відзеркалює загальну культуру людини, слід прагнути через вдосконалення знань з різних галузей до мовленнєвого самовдосконалення. Через мову відбувається формування особистості, яка свідомо ставиться до своїх професійних обов’язків, стоїть на активних громадянських позиціях. Змістове наповнення занять повинно сприяти розвитку логічного мислення, уміння аналізувати, зіставляти, порівнювати та узагальнювати як мовні, так і соціальні явища. Заняття з “Ділового українського мовлення” мають вплив на розвиток ділових якостей майбутніх інженерів, на почуття людської гідності, самоповаги, національної свідомості, патріотичні почуття, погляди, переконання, розширюють їхній світогляд, не тільки даючи знання із сфери професійного спілкування, але й ознайомлюючи із сторінками історії розвитку вітчизняної науки і техніки, видатними постами українських учених, просвітителів, громадських діячів. Задача викладача мови – щеплювати молодому поколінню необхідність думати, говорити, будувати по-українськи, утверджувати державний статус і збільшувати діапазон вживання української мови, від побуту до науки. Щоб майбутній інженер став не лише компетентним фахівцем у своїй галузі, але й інтелігентною особистістю, національно свідомим громадянином, відданим своїй країні, прагнучим збагатити скарбницю вітчизняної науки, відповідальним за відродження національних цінностей, становлення державності.

література

Потебня А. Мысли и язык. К., 1993. С.189.

ЗМІСТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИХОВНОЇ РОБОТИ З МОЛОДДЮ

Величко А.Г., Молчанов А.И. Материальное положение и социальный статус студентов.....	5
Лега Ю.Г., Білик Л.Г. Системний підхід в організації виховного процесу в Черкаському інженерно-технологічному інституті.....	8
Желєзний Д.В., Желєзний О.Д. Мегадологічні підходи у виховній роботі.....	10
Литвинський Г.Г. Система організації вхідного контролю знань студентів як атрибут виховного процесу.....	12
Левченко Г.Г. Гуманізація та гуманітаризація – основа воспитательного движения в техническом вузе.....	14
Ульяницький В.Н., Боровик П.В., Корноценко А.Н., Ульяницькая О.В. Культура – важный фактор воспитания молодежи в техническом вузе.....	17
Петренко Г.Г., Желєзний О.Д. Суспільна думка як засіб впливу на становлення особистості студента.....	21
Сиссева П.Ю. Пачасмо, розвиваємо, виховуємо.....	23
Левченко Г.Г., Загоруйко Т.И. Организационные структуры системы воспитательной работы в ДОНАСА.....	25
Ларченко В.Г. Направления воспитательной работы студентов.....	27
Барякин В.Н., Барякина Л.Н. Центр гуманитаризации инженерного образования: контуры модели и воспитательные перспективы.....	30
Барякин В.Н., Желябина Н.К. Воспитательные возможности современного инженерного вуза.....	32
Гуменюк Н.Г. Личность преподавателя и современные проблемы воспитания в высшей школе.....	34
Яшук П.А. Роль навчально-методичного кабінету (НМК) гуманітарних знань у вихованні студентської молоді.....	37
Альмаєва О.М., Рибаківа Н.Г. Перозоривність навчання та виховання.....	40
Ізюмов Ю.В., Козачишин В.А. Социальные проблемы воспитания студентов в техническом вузе.....	42
Мумриченко В.С. Социальные аспекты и их влияние на воспитательную работу с молодежью.....	44
Ульяницький В.Н., Петров П.А., Ульяницькая О.В., Корноценко А.Н. Региональные факторы в патриотическом воспитании студенческой молодежи.....	46
Токунова Т.В. О необходимости нравственного и патриотического воспитания студенческой молодежи.....	50
Токунова Т.В. О необходимости эстетической подготовки инженеров.....	52
Токунова Т.В. О гуманитаризации и гуманизации технического образования.....	55
Прозорова В.М. Виховання відповідальності інженера-будівельника.....	57
Бежина З.Е. Воспитание профессионально значимых свойств и технологических особенностей студентов, будущих представителей технической интеллигенции.....	59

Рибаківа Т.О. Актуальні проблеми виховної роботи з молоддю.....	61
Яківка М.А. Деякі аспекти комплексного підходу до підготовки й виховання майбутніх спеціалістів у технічному вузі.....	64

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ СТУДЕНТІВ

Білик Л.Л., Шелест Н.С. З досвіду роботи психолого-консультативного центру Черкаського інженерно-технологічного інституту.....	69
Білик Л.Л., Тришубенко І.Б. Практичний досвід реалізації творчих здібностей студентів у Черкаському інженерно-технологічному інституті.....	71
Конина Л.В. Воспитательная значимость изучения психологических дисциплин вуза.....	73
Шевцов В.Л., Зубова И.А. Роль психологического тестирования в формировании молодой элиты.....	75
Ізюмов Ю.В., Козачишин В.А. Психологические особенности студентов, обусловленные реформацией идеологической основы общественного строя.....	77
Алтухов В.И., Ведмедова Т.Б., Анохина М.В. Психологические особенности студентов ускоренного обучения.....	79
Козаков В.И., Кубышкина И.А. Активизация познавательной деятельности студентов.....	82
Снаговская Г.А., Белов В.А. Эмоции в ситуациях педагогического общения.....	85
Выкрыстюк Л.С. Роль творческого потенциала личности в процессе инженерной подготовки специалистов.....	88
Токунова Т.В. Психологические аспекты построения учебных ситуаций для различных контингентов студентов.....	91
Перекатова Н.В., Шыкова Г.А. Методы воспитания пространственного мышления.....	94

ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Серієнко Ю.Г. Виховний потенціал аудиторних занять.....	99
Швец Е.Я., Калюженый В.С. Воспитательный потенциал спецкурса “Философские проблемы техники” в гуманитаризации инженерного мышления техническом вузе.....	101
Клецова С.Я. Воспитательный потенциал аудиторных занятий по философии в техническом вузе.....	103
Ісламова В.П. Виховний потенціал аудиторних занять з української мови.....	105
Зуйко С.Я. Виховання громадянської свідомості студентів у процесі складання сучасної української історії.....	107
Троїцька Л.А. Воспитание ответственного отношения и целенаправленного воспитания практических занятий по физике.....	109
Чурікова Г.М., Бутенко Л.В. Актуальні проблеми виховної роботи зі студентами на заняттях з українського ділового мовлення.....	111
Бутенко Л.В., Чурікова Г.М. Виховний аспект вивчення службових та особистих документів родини Алчевських.....	113

Алтухов В.Н., Ведмедєва Т.В. Аспекти воспитательной работы во время аудиторных занятий на кафедре ММК и ПМ	115
Федоровський Ю.Р. Особливості проведення семінарів з історії України в технічному вузі	117
Боровик П.В., Ульяницька О.В. Потенціал тестового контролю знань студентів в освітанні майбутніх фахівців виробництва	119
Токунова Т.В. Роль лектора в навчально-виховному процесі	121
Шпаков В.А., Петров П.А. Рейтингова система її вихователів	123
Павлов В.И. Воспитательный потенциал аудиторных занятий по дисциплине "Проектирование плахт"	125
Долговяченко С.И., Сандыга О.И. Воспитание: принципы личностно-ориентированного подхода на практических занятиях в техническом вузе	127
Вейсберг Т.В. Воспитание интереса к иностранному языку в процессе изучения курса "История перевода"	129
Самофалова Т.В. О единстве учебной и воспитательной работы по иностранному языку	131
Бражнина Г.В. Воспитательная роль практических занятий по немецкому языку в подготовке будущих инженеров	133
Пятенко Г.А. Воспитательные возможности процесса обучения иностранному языку	136
Покидышев Г.С., Даныко Н.А., Васецкая И.О. Воспитание добросовестности при изучении начертательной геометрии и инженерной графики	139
Покидышев Г.С., Даныко Н.А., Синельникова В.П., Пронина О.Н. Психолого-педагогические аспекты преподавания курса начертательной геометрии	141
Кондратенко Н.П. Виховний потенціал аудиторних занять	143
Меркулова С.И. Изучение правил этикета на уроках английского языка	146
Аксютта А.А. Аудиторное занятие по технической дисциплине – элемент единого процесса воспитания студентов	149
Маслова Л.А. Математический стиль мышления – составная часть общей культуры инженера	151
Маслова Л.А., Синельникова В.П. Воспитание творческого мышления средствами математики и инженерной графики	153
Гузов В.В., Иванова И.Г., Вакулєнко Л.А., Заманова Е.И. Изменение спортивных интересов студентов в процессе обучения в вузе	155
Гузов В.В., Вакулєнко Л.А., Филатов Ю.К. Обучение физическим упражнениям в сложных коллективных условиях	157
Каймара О.М. Вивчення подій другої світової війни як фактор виховання студентської молоді	160
Сипицын И.В. Воспитательные моменты в процессе изучения проблемы политических отношений в Украине в 20-е годы XX века	164
Андрієнко О.В. Національно-державні інтереси України	167
Ямкова З.І., Ямковий А.А. Роль історичних знань у сучасній гуманітарній підготовці студентів	169

Рябенко О.Л. Проблеми патріотичного виховання в процесі викладання політології	171
Есеров Ю.И. О некоторых проблемах гуманитарной подготовки в техническом вузе	174
Плетенцова Л.Г. Виховний потенціал занять з курсу "Українська та зарубіжна культура"	178
Глушко Т.М. Гуманістична спрямованість освіти в технічному вузі	180
Джасіджеула О.М., Пятлаток Т.Г. Виховний аспект формування графічних знань та умінь студентів	183
Джурелюк О.Т., Лебедева Н.Г. Напрямки впровадження психолого-педагогічних знань у сучасній вищій школі	185
Макаренко О.А. Проблеми виховання в сучасному українському суспільстві	190
Вакулєнко В.А. Інноваційно-акмеологічна культура фахівця	192
Абрамчук О.В. Виховний потенціал курсу "Ділове українське мовлення" в становленні національної свідомості особистості	194

ВИХОВНА РОБОТА В ПОЗААУДИТОРНИЙ ЧАС

Патерякина В.В. Философия в системе воспитательного процесса	199
Якубович Б.К., Кашибина Н.П. Формирование правовой культуры будущих специалистов в технических вузах	201
Белошарова Н.А. Самостоятельная работа студента. Помощь, влияние и контроль преподавателем	204
Барков П.М., Баркова Т.В. Позааудиторна робота й виховання студентів	206
Рябенко О.Л., Альшасва О.М. Деякі особливості організації навчально-виховного процесу з першокурсниками	208
Обедникова Е.А., Самоїленко И.Н. Место внеаудиторной работы в системе обучения русскому языку иностранных студентов	211
Трифопова О.О. Гурткова та клубна робота як одна з організаційно-педагогічних форм позаучбової роботи	213
Бова Г.Л. Рішення проблеми гуманізації особистості клубною роботою серед молоді	216
Корсуненко З.М. Внеклассная работа по предмету "Черчение"	219
Бровендер Ю.М. Археология в техническом вузе (некоторые итоги и перспективы развития)	222
Сорока Л.А. Воспитательная работа во внеаудиторное время на горном факультете	226
Коваль А., Колесник А. Влияние музыки на психику человека	228
Попуркевич Т.Г. Сутність національного виховання як цільової системи	230
Бова О.М. Особливості національно-патріотичного виховання у вищих навчальних закладах I – II рівнів акредитації	232
Горвоий А.Ф., Шкурський Є.Ф., Горбенко В.Ф., Доліна Ж.І., Шубін Ю.П. Орок років діяльності геологічного гуртка Донбаського гірничо-металургійного інституту	234